

Izhaja
vsakega 10. in 25.
v mesecu.

Naročnina za
leto 1927
30 Din.

Številka pošto-
čkovnega urada
Ljubljana 12.592.

Ljudska Samouprava

Glasiló gospodarstva, prosvete in politike.

Uredništvo
in upravníštvo:
Kočevje št. 18.

Telefon šte. 5.

Oglasi:
mali beseda 2 Din,
sicer po dogovoru.
V uredniškem delu
vrstica Din 10.—

Vsebina: K naši zunanji politiki. — Iz NRS. — Tedenske vesti. — Podlistek: Delu čast. — Inserati

K naši zunanji politiki.

Naša zunanja politika počiva v glavnem na dveh stebrih: na načelu prijateljskega razmerja do zapadno evropskih demokracij, predvsem Anglije in Francije, in koliko je v naši moči, tudi Italije, ter na načelu, da pritiče Balkan balkanskim narodom.

Izhajajoč iz prvega načela je jasno, da se pri normalnih prilikah zamore naše razmerje do Nemčije in drugih premaganih držav le toliko izboljševati, v kolikor se izboljšuje vsaj istočasno razmerje zapadno evropskih demokracij do nje. Temeljni kamen izboljšanja teh razmer je položil Lokarno, kjer je Nemčijo principijelno zopet priznal kot očiščeno in enakopravno velesilo ter jo kot tako vzprejelo v Društvo Narodov, v katerem je dobila takoj stalno članstvo v njegovem Svetu, ki tvori kot znano nekaj odbor in faktično vodstvo Društva, katero z ostalimi narodi reprezentira le občni zbor. Obdržanje te linije do Nemčije in njenih vojnih zaveznikov izza svetovne vojne nam narekuje bistvo našega obstoja: dejstvo mirovnih pogodb, ki so vojno Nemčijo in njene vojne zaveznike okrnile, a na temelju katerih sloni cela vrsta novih držav, ki jih je vojna Nemčija morala priznati: Z demokratizacijo Nemčije ter priznavanjem njene pozicije in veljave v svetu, kar se vrši oboje stopnjema in po želji zapadno-evropskih demokracij kolikor mogoče le v stvarni medsebojni zvezi, priznava Nemčija

ne samo podpisan, ampak tudi z dejstvi in prepletanjem medsebojnih interesov mirovne pogodbe kot take in gradi tudi ona na njih podlagi povojno svojo politiko, ki se tako prepleta z interesi zapadnih in drugih demokracij, da se njih važni in odločilni politični interesi iznivalizujejo in da postajajo odločilni principi zunanje politike v svrhu varovanja interesov skupni. Le vprašanje razvoja v tej smeri, torej le še vprašanje časa je, kedaj se izprazni Porenje, kdaj dobi Nemčija zopet kolonije in kje, pri čemur je pričakovati, da dobi tudi Italija en delež izven Evrope in tako ventil za svoje pogumno rožljanje v Evropi.

Z gori navedenimi okoliščinami se je približala dejansko Nemčija politični liniji zapadnih demokracij in žnjo asociiranih držav. V koliko so ji zapadne demokracije to približanje in temeljno spremembo s takim postopkom omogočile, ni bistveno. Dejstvo je tu in s tem je treba računati.

To dejstvo pa pomeni v Evropi mir. Kakor paradokso se to za stare pojme sliši, je vendar res, da je steber evropskega miru danes — Nemčija. Doživeli smo tak preobrat v evropski politiki, da ga bo v celem obsegu pojmla šele nova generacija.

Ta preobrat v evropski politiki je posledica preobrata v mišljenju in mentaliteti večine nemškega naroda. Morda tudi francoskega in angleškega. Nemškemu narodu danes ni več vzor ekskajzer ali splošno Kaiser s pruskim junkerstvom; Nemec se danes starih časom smehlja in se čudi, kako da se je dal absolutno komandirati od po-

labsko-pruske vojaške koterije s Kaiserjem kot njenim eksponentom na čelu. To so za Nemca danes preboleli časi. Nemška pridnost in organizacijski talent se danes v republiki izživljata politično v smeri faktične enakopravnosti vseh, gospodarsko pa v smeri kar največjega in tehnično kolikor mogoče dovršenega ustvarjanja, produkcije, ter v iskanju oddajnih trgov. Teh pa danes ne išče Nemčija z rožljanjem sablje, temveč s svojim duhom, s svojo solidnostjo in cenčnostjo.

Ta nova res Velika Nemčija pa hoče miru za svoje gospodarstvo in hoče biti pravična vsem. To se je že ponovno opazilo.

Vzpričo teh dejstev ni čudno, da danes gleda naša javnost v Nemčiji nekaj popolnoma drugega kot je bil to slučaj še pred par leti. Brez dvoma se je naše javno mišljenje temeljito zaobrnilo v korist Nemčije. Javno mišljenje naravnost zahteva preobrat tudi v naši zunanji politiki. Čujejo se resni glasovi, ki zahtevajo naravnost naslonitev na Nemčijo.

To seveda ni mogoče čez noč. Vsaka zunanja politika mora imeti stalno smer in ne sme delati skokov. Razvoj mora biti logičen in vedno prilagojen stvarnem položaju. Pač pa se nahaja naša zunanja politika vsled Lokarna in drugih okoliščin na točki, raz katere se smatra lahko Nemčijo z vidika naših interesov za popolnoma enako demokraciji drugih zapadno-evropskih držav.

Drugi steber naše zunanje politike je načelo, da pripada Balkan balkanskim naro-

Delu čast.

Kočevje, 1. majnika 1927.

Najlepši čas, ko vstaja narava, odeta s cvetjem in zelenjem k novemu življenju, praznuje delo svoj praznik. Prvega majnika se otrese delavstvo tovarniškega prahu. Nadene si praznično obleko, okiti se s cvetjem ter pohiti v prosto cvetočo naravo, da skupaj praznujeta praznik dela. Primerno je, da tudi mi posvetimo temu prazniku par vrstic, namenjenih v prvi vrsti delu v naši stranki.

Ni še daleč za nami čas, ko je svetovna aristokracija vzgojevala ne samo med svojimi, temveč celo med takozvanimi srednjimi sloji misel, da je zlasti telesno ali ročno delo sramota. Smatralo se je človeka, ki opravlja tako delo, celo za manjvrednega, ker se mu je kratilo celo gotove državljanske pravice. Pa tudi duševno delo se je kaj slabo cenilo;

to nam priča celo naša najbližja preteklost. Naši velemožje so stradali in zmrzovali v podstrešnih sobicah, dokler ni rešila enega kot drugega pravična žena — smrt. Šele v zadnjem času je zavel drug duh časa, ki nam pove, da je delo časten posel za človeštvo. Ne samo, da se uveljavlja star slovenski pregovor „Kdor ne dela, naj tudi ne je“, temveč se priznava najhujšemu telesnemu delu prvo mesto. Seveda se zelo počasi uveljavlja socialna potreba, ki naj bi težko delo tudi potrebno nagradila. Delavec bi moral imeti sredstva, ki bi mu omogočala skrbeti tudi za njegovo duševno hrano. Moralo bi se mu omogočiti nabavo primerne čitve in obisk raznih predavanj in drugih za duševni razvoj človeka potrebnih prireditev. Tako pa mora delavec biti najprej borbo za gmotni obstoj, da mu za duševne potrebe sploh ne ostaja nič časa. Če se ozremo pa v deželo bogastva

v Ameriko, vidimo, da so predsedniki Združenih držav S. Amerike sami prvi z lepim vzgledom prišli za delavsko orodje ter s tem priznali čast tudi ročnemu delu. Delavec se tam v vsakem oziru popolnoma enači drugim slojem ljudstva. Pa tudi največji bogataši te demokratične države — milijarderji — so po večini začeli kot priprosti delavci. Tako, da lahko rečemo, da so s pridnostjo svojih rok in duhom podjetnosti ter vztrajnosti dosegli to, kar so danes.

Tudi naša domovina ima pridne in podjetne ljudi, ki so s pridnostjo svojih rok pridobili blagostanje. Ne samo bogastvo, tudi ugled in spoštovanje svojih soobčanov diči te ljudi, v dokaz, da delo ni samo uspešno, temveč tudi častno.

In ne samo ročni, tudi duševni delavci in organizatorji so pokazali, kaj vse se more z delom doseči. Tako so veliki duševni de-

dom. To je temeljno in življensko načelo naše zunanje politike. Na Balkan ne moremo pustiti druge sile, zlasti ne velesile. Taka bi namreč izigravala enega proti drugemu na Balkanu, ogrožala vse in jih prejalislej zopet podvrgla — „da napravi red“, seveda. Moderne Turčije z balkansko rajo pa ne rabimo na Balkanu. Le samoupravljanje in postopni razvoj balkanskih narodov zamore zagotoviti v tem važnem delu Evrope mir. Skader, Drač in Solun z vsemi ozemlji je ponujala Italija nam, da bi dovolili, da se vgnezdijo v Valoni z okolico, pa smo odklonili, dasi je pomenila ta ponudba povečanje naše države od 250.000 na 300.000 km² in od 13 na 15 milijonov prebivalstva. Bili bi stalno ogroževani v bok od velesile, ako bi sprejeli to ponudbo. In s tega vidika je presojati tudi tiranski pakt. Od življenskih vprašanj se ne odneha, ker se ne more. Za Italijo pa je tiranski pakt le korak osvojevanja in imperijalizma. Ta njen korak ne bo držal, ker ne stoji v skladu z duhom mirovniških pogodb. Kar ni mogla doseči z našim pristankom, hoče z zvijačo. Toda načelo naše zunanje politike, da Balkan Balkancem, bo brez dvoma držalo, ker so na njem interesirani tudi drugi in ne samo mi. Radi tega pa nas Italija seveda napadla ne bo.

Posmatrajoč našo zunanjo politiko iz vidika, da korenini v zapadno-evropski demokraciji in njeni miselnosti, ki pomeni ob enem tudi gotov pravni red in določen gospodarski sistem, je podano tudi naše razmerje do Rusije. Vsa sentimentalna slovanska in druga razglabljanja ne morejo tega dejstva izpremeniti. Ker to naše stališče pomeni sigurnost, varnost, razvoj, vse drugo pa — skok v temo.

V večji povdarek teh idej in njih zaščito v Podonavju se je ustanovila Mala Antanta. To je vsa naša zunanja politika. Dr. S.

Iz NRS.

Minister n. r. gospod Ljuba Jovanovič, bivša desna roka + Nikole Pašića v Narodni Radikalni Stranki, je zopet ozdravil ter se povrnil naskoro v politično življenje. Gosp. Ljuba Jovanovič, po rodu iz Dubrovnika, je mož zapadno-evropskih nazorov, velik učenjak in državnik, čigar ime ima v svetu že izza predvojne dobe jako dober glas.

lavec ustvarjali cele moderne države, so iste popolnoma prenovili, ter so poprej suženjsko milijonsko ljudstvo rešili tujega jarma. S svojim delom so priborili sebi in državi svetovni ugled in spoštovanje.

Naj označim samo enega imenom: našega blagopokojnega predsednika gospoda Nikola Pašića. On je vodil duševno že več desetletij sem cel srbski narod. Pokazal je s svojim delom uspehe, katerim se je čudil vesoljni svet. Ustvaril pa je tudi danes tako močno Nar. Radikalno Stranko. Trudil se je zanj in ji kazal pot do zadnjega diha svojega življenja. Pokazal je svetu in nam, kaj se z vztrajnim smotrenim delom da doseči.

Pa tudi rešitev celega naroda ali države je mogoča v delu. Poglejmo samo premagano Nemčijo po svetovni vojni. Ves narod se je takoj zavedel, da je njihov spas le v delu. Namesto skrajšanja delovnega časa kot drugod, se je tam isti podaljšal. Vsak delazmožni državljani je delal dnevno eno uro po običajnem delovnem času še za državo. Uspeh se je prav kmalu pokazal. Redno je zadoščala država od mirovne konference ji

On je teoretik, duševni oče in vodja NRS v zadnjih desetletjih. Da je dosleden in da ima odločno roko, je dokazal že ponovno. Poleg tega je absoluten splošno znan pošteni, kar v povojnem političnem življenju mnogo pomeni. S pokojnim Pašićem sta se razšla radi Pašićevega sina Radeta; pri tem razhodu je Pašić našel obliko, da je Lj. Jovanoviča udaril s pomočjo stranke. Naši javnosti je sigurno še v dobrem spominu znano bojno glasovanje v Glavnem Odboru NRS za in proti izključitvi Ljube Jovanoviča iz stranke spomladi 1925 kot je zahteval Pašić. Javnost je smatrala to glasovanje kot za in proti korupciji. Navzlic Pašićevi moči se je našlo v NRS dovolj pogumnih mož, ki so z glasovanjem pokazali, da jim je poštenost in čistost v javnem življenju več kot pa Pašićeva naklonjenost. Od treh slovenskih delegatov je bil tudi eden Slovenec med temi možmi. In naš list je v tej stvari zavzel javno in brez ozira na zameri ono stališče ki ga je moral zavzeti vsak pošteni in patriot. Ljubo Jovanoviča je storjena krivica položila na bolniško posteljo; pristrčno nas veseli, ko slišimo, da je ozdravil in da se povrne v politično življenje, ker bo njegov povrtek v javnost ne samo Ljubi Jovanoviču v največje zadoščenje, ampak tudi našemu javnemu življenju v največjo korist.

Predsednik nove vlade je gospod Velja Vukičević, najožji prijatelj Ljube Jovanoviča in njegov sodelavec. Sledil je gospodu Lj. Jovanoviču tudi pri izstopu iz kluba poslancev zaeno z še devetimi drugimi poslanci. Med njimi je bil tudi sedanjí poljedelski minister Stanković. Povdarili so ob izstopu, da so in ostanejo radikalni in da osnujejo le vsled tega svoj klub, ker jim je v matičnem klubu otežkočeno izvajanje načel NRS.

Družabni sestanek NRS v Kočevju dne 7. maja 1927 pri Kiklatu je bil obiskan od nad 50 članov. Dr. Sajovic je podal nad eno uro dolgo politično poročilo, ki so ga člani poslušali z napetim zanimanjem. V zunanji politiki je podčrtal prepričanje, da do vojne z Italijo ne pride, to je, da nas Italija ne bo napadla, ter je navedel za to svoje naziranje prepričevalne zunanje politične razloge, katerih težišče je izven mej naše države. V notranji je pa poudaril, da pomeni sedanja prehodna doba zbiranje

naloženim dolžnostim. Ljudstvo se je pa tudi odreklo veseljačenju in popivanju. Vedno rastoči prihranki takozvanih malih ljudi v Nemčiji značijo, da se je država z delom rešila. Lahko že rečemo, da se bo prav kmalu povspela na stopnjo predvojnega blagostanja.

To vse nam prikazuje, da le delo rodi uspehe in je le z delom mogoč napredek. Tako je tudi s političnimi strankami, kjer se prepogosto zanaša le na delo enega človeka. Ne more pa en sam človek, če je še tako priden, vsega narediti. Zato pojdemo tudi mi na delo za napredek NRS v Sloveniji. Pokažimo bratom Srbom, da smo tudi mi zmožni dela. Razširjajmo edino naše slovensko glasilo „Ljudsko Samoupravo“, pridobivajmo ji naročnikov, stranki pa članov. Če pridobi do prihodnjih volitev vsak vsaj dva člana, bomo imeli v novi narodni skupščini lastno zastopstvo. Tako se bo najboljša posvedočilo z dejstvom, da naš trud ni bil zastoj, ter bomo v najkrajšem času želi tudi uspeh svojega dela. Torej na delo in s tem najlepše izkažemo delu čast.

Žirovc.

poštenih, sposobnih in delavoljnih mož za javni blagor brez ozira na stranko in dosedanjo pripadnost. Povojnih političnih spekulativ, konjunkturistov in strankarjev za svoje in ne splošne namene je bilo dovolj. Zato še do danes nimamo urejene ne države, ne gospodarstva, ne valute. Bodoči parlament mora biti zbirka res prvovrstnih delovnih mož, ki bodo prilike uredili, ne pa dijetarjev, intrigantov in ljudskih hujskačev. Za ta cilj moramo delovati vsi, ako se hočemo pred svetom izkazati, da smo vredni svoje lastne države in samostojnosti in ako hočemo sebi in svojim otrokom dobro. Večer je hiter minul v izvanredni živahnosti in najlepši harmoniji. Prihodnji bo junija meseca. Škoda le, da so ravno na ta že preje fiksno določen večer napravili srednješolci svojo „Akademijo“, ki bi bila sicer še bolj obiskana.

Tedenske vesti.

Umrli je v Kočevju 8. maja t. l. gospa Elza Loy, soproga umrlega kočevskega župana in deželnega poslanca gospoda Alojzija Loya ter tašča generalnega ravnatelja Trboveljske premogokopne družbe gospoda Richarda Skubeca. Iskreno sožalje! — V Mahovniku je umrl 9. t. m. g. Janez Rodič, posestnik, trda slovenska grča in izboren gospodar, tast mestnega občinskega odbornika g. Petra Pozničja, v visoki starosti. N. p. v m.

Pri predstoječi maturi na državni realni gimnaziji v Kočevju bo zastopnik prosvetnega ministra gospod Josip Wester, inšpektor srednjih šol v p. v Ljubljani, znani odlični šolnik in strokovnjak, ki ga je le brezglava sestava državnega proračuna za leto 1926/27 začasno in v najlepših letih ustvarjanja porinila v pokoj. Odkar je kočevski srednješolski zavod slovenski, bo to prva matura na njem, torej prva v slovenskem kot državnem jeziku. Osmi razred šteje 21 dijakov.

Beethovnov večer. Glasbeno društvo v Kočevju priredi dne 13. maja 1927 ob 8. uri zvečer v hotelu „Trst“ predavanje o Beethovnu. Predava dvorni svetnik dr. Mantuani Josip iz Ljubljane. Po predavanju izvajajo gojenci višjih razredov glasbene šole nekaj skladb Beethovna. Ker bo to predavanje zelo zanimivo, je želeli, da se ga občinstvo polnoštevilno udeleži.

Nova tekstilna industrija, in sicer bombaževa, se naseli še letos v Kočevju. V ta namen je kupil nek mlad Čehoslovak s posredovanjem tvrdke A. Kajfež, mestnega župana in nekaterih požrtvovalnih meščanov od gospe Marije Hönigmann 36.000 m² sveta ob Rinži na severovzhodu mesta, tako da bo prostor na drugi strani Rinže, nasproti farne cerkve, od Jakovca, magazina P. Petsche in Činkljevega vrta ves zagrajen in zazidan. Na najvišjo točko tega sveta pride vila novega lastnika. Novi lastnik namerava takoj začeti z zidavo, a proti jeseni že z obratovanjem. Zaposlenih bo, čim bo obrat dovršen, okoli 1500 delovnih moči. Kaj pomeni nova industrija za Kočevje, je jasno. Čim začne ta obratovati, postavi na primernem kraju in v bližini teh novih tvornic neki drug Čehoslovak trikotajno tvornico, v kateri bo zaposleno okrog 100 ljudi. Vzpričo že sedaj močne industrijalizacije mesta Kočevje bo s temi tvornicami postalo Kočevje eno prvih industrijskih središč v Sloveniji. Inteligentno in priročno prebivalstvo okraja Kočevje s pretežno kočarskim gospodarstvom, ki zahteva, da se obdrži postranske dohodke, pospešuje naravno industrijalizacijo mesta Kočevje. Tu-

kajšnji premogokop Trboveljske družbe je postavil med tem veliko električno centralo, ki bo proizvajala električni tok iz premogovega prahu ter ga oddajala industrijam po nizki ceni, tako v Kočevju kot bližnji okolici, za kar je Mestna elektrarna prešibka. S to svojo napravo jo bô Trboveljska skladno dopolnila.

Osebnosti. V 4. skupino I. kategorije je napredoval deželno sodnik svetnik Anton Lajovic, v I. V. pa okrajni sodnik Dr. Gašpar Stojkovič, oba odlična naša jurista pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Umrli je v Ljubljani gospod Oroslov Dolenc, posestnik in trgovec, mož poštenjak in narodnjak. N. p. v m.

Prvi polet večjega stila naše avijatike sta podvzela te dni naša dva vojaška letalca Sondemajer in Bajdale, prvi Hrvat, drugi Srb. Dne 20. aprila sta odletela iz Pariza preko Ljubljane, Beograda, Taurusa, Mezopotamije in Perzije v Bombay, glavno mesto angleške kolonije Indije. Povsod sta bila lepô sprejeta, zlasti od Francozov in Angležev. Preletela sta dnevno nad 1400 km, kar predstavlja svoje vrste akord. Vrnila sta se preko prednjeazijskih puščav na Balkan in sta srečno dospela dne 8. maja popoldne v Beograd na aerodrom Bežanije, kjer jih je pričakovala v nepopisnem navdušenju ogromna množica ljudi. S tem poletom je naša avijatika pokazala, da ne zaostaje v ničem za avijatiko drugih držav.

Avtomobilisti iz Nemške republike so koncem aprila na svojem izletu iz Münchena čez Tirolsko in Italijo pasirali tudi našo Slovenijo od Rakeka čez Ljubljano, Kranj, Radovljico, Bled in Bohinj na Jezersko in odtod v Celovec in Dunaj. O vzprejemu poročajo nemški časopisi, da je bil v Sloveniji najlepši, najpristrčnejši in najnaravnejši. Lepot naše Slovenije ne morejo prehvaliti. Sedaj, ko smo mi v svoji hiši, Nemci pa v svoji, so odpadli pač vsi vzroki in razlogi, ki so preje ovirali pristrčno sodelovanje obeh narodov v korist obeh in v napredek človeštva. V tem duhu se vzgaja tudi nove generacije.

Protiradikalni blok je skušal ustvariti gospod Dr. Korošec pod masko proticentralističnega bloka. V ta namen je povabil za soboto 7. t. m. vse politike in stranke, o katerih je mislil, da so s sedanjo vlado nezadovoljni, v Zagreb. In to, kar je značilno, na povratku iz Beograda, kjer je bival nekaj dni. Sestanek se ni posrečil. Radić ga je bojkotiral, Nikić se ni pokazal, Trumbić, kot vodja federalistov, se je pa „nujno“ odpeljal iz Zagreba. Rebus infectis se je odpeljal gospod doktor v Ljubljano, kjer se je drugega dne vršila seja vodstva SLS v Rokodelskem domu, pozneje pa strankinega načelstva. Glavna rana je — izpad iz vlade. In to potem, ko je SLS tako požrtvovalno delovala pri sestavi in sprejemu „centralističnega“ proračuna 13 milijard Din za eno davčno leto. — SLS naj pomeđe v svojih vrstah z gotovimi metodami in gotovimi

ljudmi, ki absolutno ne vzbujajo zaupanje, potem se bo pa morda že še dalo govoriti. Tako pa težko še kedaj, navzlic precej prozorni radikalni pripravi iz Maribora.

O slovenskih radikalih pišejo nekateri listi ter o njihovi neenotnosti. Tako pisanje izdaja nepoznanje programa in štatutov Narodne Radikalne Stranke. Organizacije, ki bi obsegala slovenske radikale, ni in jo po štatutih tudi biti ne more. Člani NRS so organizirani po občinah, katerih krajevni ali mestni odbori so najmanjše organizacijske enote v stranki. Torej po občinah. Vsi predsedniki in podpredsedniki teh samostojnih organizacij po občinah tvorijo po štatutih avtomatično Sreški odbor NRS, vsi predsedniki in podpredsedniki Sreških odborov pa Okrožni odbor, čigar meje so podane po volilnem okrožju in ne morda po oblasti. Okrožni odbor voli izmed svojih odbornikov delegata za Glavni odbor stranke za Beograd, ki je najvišje vodstvo stranke v državi. Drugih organizacij ni. Vsak okrožni odbor pošlje torej enega delegata v Glavni odbor. In ker imata slovenski dve oblasti tri volilna okrožja, imata tri delegate v Glavnem odboru. Iz tega sledi, da ima Slovenija tri samostojne okrožne odbore, od katerih vodi vsak samostojno politiko v svojem okrožju, kot se mu zdi v skladu s programom in štatuti NRS, kot jo vodi sreški samostojno v srežu in mestni ali krajevni v svoji občini. Član slednjega zamore biti le, kdor stalno stanuje v dotični občini. Ako smatra mariborski okrožni odbor NRS, da je za napredek stranke na Štajerskem boljše, da gre s SLS, more to storiti, dokler mu člani ali Glavni odbor ne postavi drugačnih smernic. Istočasno gre lahko ljubljanski mestni Okrožni odbor, ako hoče, z Dr. Žerjavom, oni za volilno okrožje Ljubljana-Novomesto pa samostojno, ako smatra to za taktično boljše. Toda eno je sigurno, ako hočemo slovenski radikali kaj pomeniti: mi moramo voditi lastno politiko in ne politiko drugih.

Desetletnico topliške ustaje je praznovalo te dni Prokuplje. Bilo je 1. 1917. Srbija je ležala na tleh, okupirana od so-

vražnikov, njena vlada etablišana v tuji državi na otoku Krfu, je polagala ves up in nado na bodočnost, srbska vojska je bila več kot decimirana in od silnih naporov zadnjih pet let deloma tudi izčrpana. V tem trenutku so hotele pridobiti okupacijske oblasti prebivalstvo proti krfski vladi in za separatni mir. To gibanje oziroma ta agitacija se je zanesla tudi pred Solun. V odgovor na to je izbruhnil pod okupacijskimi oblastmi v Srbiji ustanek proti njim in sicer 8. maja 1917 pod vodstvom še živečega vojvode Koste Pečanca. Ustaši so zavzeli cela mesta, upeljali svojo upravo in potolkli Avstrijce, Nemce in Bolgare, v kolikor niso ušli, do zadnjega moža. Zasedli so še celo del Bolgarske. Centralne sile so morale poslati cele divizije v topliški srež s težko artilerijo, ki so v koncentričnem napadu z naporom vseh sil po dolgi in hudih bojih končno — kar je bilo naravno — le postale gospodar položaja. V teh bojih je padlo okrog 20.000 srbskih četašev, pa tudi okupacijske oblasti so imele težke izgube. Iz te ustaje so okupatorji sprevideli, da z dvojno igro s Srbi ne bodo uspeli. Pred vsem svetom je pa bila posvedočena nezlomljiva volja srbskega ljudstva, da vztraja za svojo svobodo do konca in da gre rajši v smrt, kot pa da bi se podalo okupatorjem. Sedaj bodo dobili vsi v takratni ustaji padli junaki v Prokuplju svoj spomenik. Slavnosti se je udeležila vlada, diplomatska zastopstva, preživeli četaši in sorodniki palih. Med njimi je bila tudi ena deklica, ki se je udeleževala teh bojev kot 17 letni kaplar pod imenom Stojan in o kateri se je šele v bolnišnici odkrilo, ko so ji amputirali nogo, da je dekle.

Pisalni stroji in pisalni stroji so dvoji. In ako Vam tisočkrat nasprotno zatrjujejo — ne dajte se izpeljati na led. Poizkusite, da

Ali sem že plačal naročnino?

ZOBNI ATELJE

BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke Peter Petsche

izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela. — Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe, zlate mostičke in krone, umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

===== CENE IN DELO BREZ KONKURENCE! =====

Glavnica . 3.000.000 Din Rezerve proti 700.000 „ Stanje vlog ca 20.000.000 „ Brzjavni nasl.: Merkantilna Telefon interurban: Kočevje št. 3 - Ribnica št. 4.	MERKANTILNA BANKA centrala KOČEVJE, podružnica RIBNICA kupuje in prodaja dolarje in druge valute, vrednostne papirje, srečke itd. Izvršuje nakazila in vnovčenje v tu- in inozemstvu. Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča posla. Zveza z Ameriko. Je dragevolje strankam na razpolago brezplačno z informacijami glede kateregakoli denarnega posla.	Obrestovanje vlog do dneva pologa do dneva dviga: <table style="width: 100%;"> <tr> <td>brez odpovedi</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>na 1 mesečno odpoved</td> <td>6%</td> </tr> <tr> <td>na 3 mesečno odpoved</td> <td>7%</td> </tr> <tr> <td>na 6 mesečno odpoved</td> <td>8%</td> </tr> </table> Rentni in invalidski davek plača banka sama. Uradne ure: od 1/29. do 12. predpol. in od 3. do 5. ure popoldne.	brez odpovedi	5%	na 1 mesečno odpoved	6%	na 3 mesečno odpoved	7%	na 6 mesečno odpoved	8%
brez odpovedi	5%									
na 1 mesečno odpoved	6%									
na 3 mesečno odpoved	7%									
na 6 mesečno odpoved	8%									

se pomirite, vse stroje, ki so v prometu, kolikor mogoče natančno in potem izvolite. Res je, kdor mora izbirati, se mora tudi mučiti. Pa navzlic vsemu. Rajši se mučite nekoliko ur z izbiranjem, kakor leta in leta s strojem, ki Vas ne zadovoljuje.

Ako si pa vsekakor hočete prihraniti izbiranje in muko, lahko prav tako mirno kakor bi bili poizkusili vse stroje, naročite „na slepo“ „Continental“. S tem ste si vkupili

desetletja trajajoče veselje. Samoprodaja: Ivan Legat, specialni mehanik, Maribor, Vetrinjska ulica 30, tel. int. 434.

Izdaja za konzorcij in urejuje Ivan Bedina, Kočevje.
Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Ogljarji

se vzamejo takoj v stalno delo za več let. 30 do 35 partij, 150 mož. Prašati Josip Putre, veleindustrialec, Spitalič pri Kamniku.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da obžalujem zlobne govorice, ki sem jih kot neresnične in škodoželjno trošila o gospodični Sonji Köstner iz Stalcerjev, in se zahvaljujem istočasno, da se je poravnala zadeva mirnim potom brez nepotrebnih sodnijskih potov in stroškov.

Novilazi, dne 24. aprila 1927.

Jožefa Stalzer 39.

Zadruga rokodelskih in sorodnih obrti v Kočevju.

V nedeljo dne 22. maja 1927 ob 2. uri popoldne v gostilni gospoda Ferdinanda Tschinkel v Kočevju

redni občni zbor.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo o blagajniškem stanju.
3. Poročilo računskih pregledovalcev.
4. Proračun in določitev zadr. prispevka za 1927.
5. Določitev vsprejemnine.
 - a) za člane,
 - b) za vajece.
6. Določitev oprosnine.
7. Volitev načelstva.
8. Slučajnosti.

Predstojništvo.

DIJAŠKI DOM KOČEVJE.

Največji tovrstni internat Jugoslavije.

Prvovrsten internat za srednješolsko učečo se mladino pod pedagoškim vodstvom in nadzorstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Krasna igrišča. — Smrekovi gozdovi. — Lastni vrtovi. — Lastna ekonomija.

Popolna prvovrstna oskrba. — Radiokonzerti. — Nizke cene.

===== STEVILO MEST OMEJENO NA 100 GOJENCEV. =====

Naša ljuba mati, oziroma stara mati

gospa Elza Loy

je danes mirno preminula.

Zemski ostanki se polože v četrtek 10. maja ob pol 5. uri popoldne na mestnem pokopališču k večnemu počitku.

Kočevje, dne 8. maja 1927.

Žalujoči ostali.

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak dan od 8. do 11. ure popoldne in ob sejnih od 8. do 12. ure popoldne.

Stanje vlog dne 1. julija 1926:
Din 20,836.000.—

Obrestna mera za hranilne vloge (brez odbitka rentnega davka) 5%
Obrestna mera za hipoteke 8%
Obrestna mera za menice 12%